

SICILIÈ

DELTA S

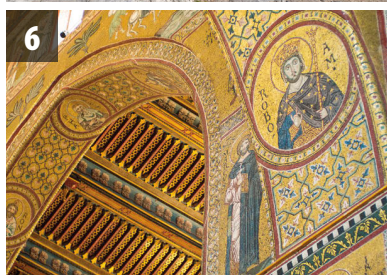
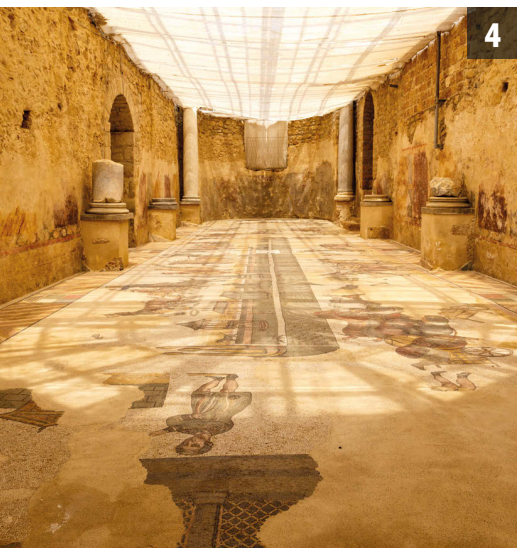

Inhoud

	4	Inleiding
	4	10 plekken die je moet zien
	6	Een rondreis op Sicilië
	8	De prachtige natuur van Sicilië
	16	Geschiedenis
	29	Bezienswaardigheden
	29	Palermo
	46	Ten oosten van Palermo
	53	De oostkust
	75	De zuidwestelijke kust
	79	De westkust
	89	Activiteiten
	89	Winkelen
	91	Sport en buitenactiviteiten
	94	Nachtleven
	95	Cultuur
	97	Kooklessen
	98	Sicilië voor kinderen
	100	Feesten en evenementen
	102	Eten en drinken
	114	Praktische reisinfo
	126	Register

10 plekken die je moet zien

7

5

1 DE EOLISCHE EILANDEN

Bezoek deze prachtige vulkanische eilanden met een draagvleugelboot. Zie bladzijde 50.

2 DE ETNA

Je kan een treinrit maken rond de rokende vulkaan van Sicilië. Zie bladzijde 57.

3 DE VALLEI VAN DE TEMPELS

De meest adembenemende historische site van Sicilië, in Agrigento. Zie bladzijde 75.

4 VILLA ROMANA

Veel van de mooiste Romeinse mozaïeken die ooit zijn gevonden, bevinden zich hier in Casale. Zie bladzijde 62.

5 PARCO ARCHEOLOGICO DELLA NEAPOLIS

Bevat de fascinerende overblijfselen van de oude stad van Syracuse. Zie bladzijde 65.

6 MONREALE

De kathedraal schittert hier van de spectaculaire mozaïeken die er werkelijk overal te zien zijn. Zie bladzijde 44.

7 NOTO

De ultieme Siciliaanse barokstad, vol extravagante ornamenten. Zie bladzijde 72.

8 CEFALÙ

Een populaire badplaats aan de noordkust met een zandstrand en een aantrekkelijk oud stadscentrum. Zie bladzijde 46.

9 TAORMINA

Een charmant stadje op een heuvel met een buitengewoon uitzicht. Zie bladzijde 54.

10 RISERVA DELLO ZINGARO

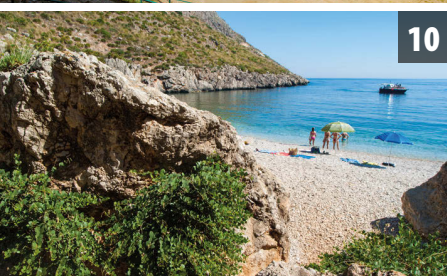
Dit prachtige natuurreservaat is ideaal voor wandelingen en het spotten van vogels. Zie bladzijde 86.

8

9

10

Een rondreis op Sicilië

DAG 1

Taormina. Dit is de meest mondaine badplaats van Sicilië, gelegen in een spectaculaire omgeving met zicht op de Etna. Slenter over de Corso en smul van een lunch met verse zeevruchten aan het strand in het Villa Sant'Andrea hotel. Neem een duik in de zee en ga 's avonds naar het Grieks theater voor toneel, muziek en film.

DAG 2

De Etna. Neem deel aan een rondrit met een 4x4 of een trektocht vanuit Taormina om de uitlopers van de Etna te verkennen. Keer terug naar Taormina voor cocktails bij zonsondergang.

DAG 3

Catania. Geniet van het bruisende centrum met zijn marktjes en indrukwekkende paleizen en kerken. Lunch in de sfeervolle Osteria Antica Marina.

DAG 4

Siracusa. Zet koers naar het zuiden, richting Siracusa. Bezoek het archeologische park van Neapolis en neem vervolgens een bus of taxi om het betoverende eiland Ortigia te verkennen. Na een korte boottocht rond het eiland kan je deelnemen aan een *passeggiata* (avondwandeling) langs de kust en vervolgens genieten van een *aperitivo* op de Lungomare Alfeo.

DAG 5

Val di Noto. Verken de barokke steden van Val di Noto, die op de Werelderfgoedlijst staan. Begin in Noto, met zijn barokke paleizen en kerken. Neem een duik in het Lido di Noto of het rustigere Riserva Naturale di Vendicari. Rij naar Modica en combineer een bezoek aan bezienswaardigheden met gastronomie.

DAG 6

Scidi en Ragusa. Breng een ontspannen ochtend door in Scidi en slenter langs de pittoreske Via Mormino Penna. Rij naar het noorden richting Ragusa en volg de borden naar Ragusa Ibla, waar de ouderwetse charme nog volop aanwezig is. Trakteer jezelf op een diner in Locanda Don Serafino of Ristorante Duomo.

DAG 7

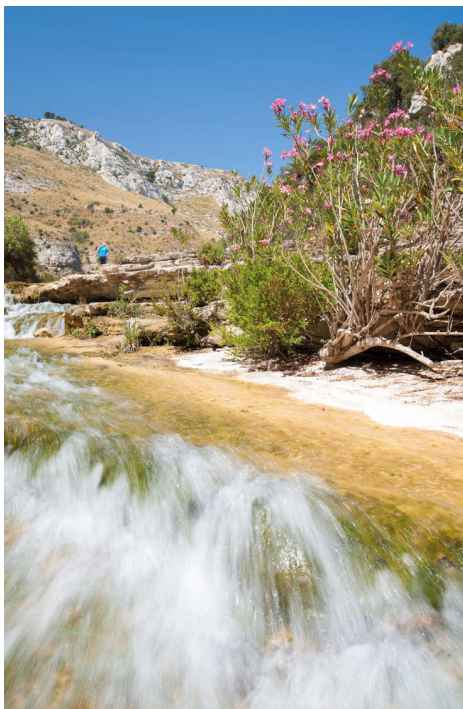
Agrigento. Rij naar het westen, naar de Vallei van de tempels in Agrigento. Zoek daarna verkoeling in de tuin van Kolymbeta. Ga dineren bij Ex Panificio in het moderne Agrigento en kuier daarna over de Viale della Vittoria.

DAG 8

Enna en Villa Romana. Ga landinwaarts naar het bergstadje Enna. Rij vervolgens naar het zuiden naar Villa Romana del Casale om de mooiste Romeinse mozaïekvloeren die er bestaan te bewonderen.

De prachtige natuur van Sicilië

DAG 1

Ustica. Ustica is de beste plek op Sicilië om te duiken – de zeebodem is rijk aan zowel natuurlijke als archeologische wonderen. Aan wal kan je in een paar uur rond heel het eiland lopen.

DAG 2

Vulcano. Beklim de actieve vulkaan op Vulcano, waad vervolgens door de warme, zwavelrijke modderbaden en zwem boven borrelende fumarolen. Maak 's middags een boottocht vanuit Lipari of Salina, waarbij je boven de vulkanische bubbels bij Panarea kan zwemmen en de Stromboli kan beklimmen.

DAG 3

Salina. Beklim op Salina de berg Monte Fossa delle Felci en maak vervolgens een begeleide avondwandeling langs de paden van Valle Spina om de zonsondergang te aanschouwen. Voor de terugtocht naar het dorp Leni zijn hoofdlampen beschikbaar.

DAG 4

De Etna en Gole dell'Alcantara. Verken de Etna onder begeleiding van een vulkanoloog en ga vervolgens naar de Gole dell'Alcantara, waar een rivier tussen spectaculaire vulkanische rotsformaties stroomt. In de zomer is de rivier doorwaadbaar – een onvergetelijke ervaring.

DAG 5

Cava Grande del Cassibile. Daal af naar de bodem van deze indrukwekkende kalkstenen kloof met grotten, watervallen en natuurlijke poelen waarin je kan zwemmen. Er zijn verschillende wandelpaden – een van de mooiste heet Mastra Ronna. Sluit je dag af aan het strand van Marchesa di Cassibile.

DAG 6

Pantalica. In de kloof van Pantalica vind je de grootste en meest fascinerende oude necropolis van Sicilië, met duizenden neolithische graven verspreid over de steile kliffen. De rivier Anapo stroomt erdoorheen (met verschillende plekken om te zwemmen). Het vroege voorjaar is de beste tijd om de kloof te bezoeken.

DAG 7

Madonie. Het Madonie-gebergte ten zuiden van Cefalù is een bekoorlijk gebied met beuken- en dennenbossen, bloemrijke hoogvlaktes, grillige rotsen, glooiende uitlopers, hoge passen en torenhoge bergtoppen. De hoogste top is Pizzo Carbonara (1979 m), maar een meer gevarieerde wandeling is die langs Sentiero nr. 10 van Portella Ferrone (buiten het mooie dorpje Petralia Soprana) naar Piano Catarinici, met een schitterend uitzicht over de Madonie tot aan de Eolische Eilanden.

Inleiding

Wanneer Sicilianen de 3 km lange oversteek maken over de Straat van Messina, zeggen ze vaak dat ze naar Italië gaan, of 'il continente'. Italianen die op het schiereiland wonen, hebben ook de neiging om hun burens op Sicilië als anders te beschouwen – een onderscheid waar maar weinig Sicilianen bezwaar tegen hebben. In veel opzichten heeft het digitale tijdperk de Siciliaanse identiteit versterkt. Van kraampjes met streetfood en ambachtelijke bakkerijen, huiskamerrestaurants en agriturismo's tot cactusvrijenjam en T-shirts met (vaak onbeschofte) slogans in het dialect: sociale media bieden de Sicilianen een platform om hun unieke erfgoed opnieuw te waarderen. Reizigers merken al snel dat Sicilië anders aanvoelt dan Italië. Om dat te begrijpen, hoef je alleen maar naar het verleden te kijken. Al meer dan drieduizend jaar hebben vrijwel alle grootmachten die over de Middellandse Zee voeren – en vchten om de controle – hun zinnen gezet op Sicilië.

De sporen van hun aanwezigheid zijn onmiskenbaar. Klassieke Griekse

WEETJE

Sicilië is een geweldige bestemming voor avontuurlijke reizigers. De kust, eilanden en bergen bieden het hele jaar door mogelijkheden voor sportieve activiteiten, van berg- en vulkaanbeklimmingen tot duiken en snorkelen in onderwaterreservaten, trektochten door kloven en het verkennen van eilanden voor de kust. Je kan zelfs 's ochtends op de Etna skiën en 's middags zonnebaden aan de kust.

tempels, met mozaïeken versierde Normandische kerken en sierlijke barokke pleinen geven het eiland een theateraal en zonder meer uniek karakter. In Palermo ligt de door de Spanjaarden rijkelijk versierde kathedraal op slechts een steenworp afstand van het met mozaïeken versierde paleis dat de zetel was van de verlichte gerechtshoven van de Saraceense en Normandische heersers op het eiland. De barokke kerken en pleinen van Catania bevatten zuilen van

Romeinse tempels. Het middeleeuwse Erice is gebouwd in de buurt van een tempel voor Venus, die naar verluidt werd opgericht door enkele van de eerste kolonisten van het eiland, de Elymiërs, bij hun terugkeer uit de Trojaanse oorlog.

Veel eilandbewoners spreken nog steeds Italiaans en dialect, een combinatie van woorden en klanken uit het verre Griekse, Latijnse, Aragonese, Arabische en Normandisch-Franse verleden. Siciliaans is voor de meeste Italianen zo onbegrijpelijk dat

Siciliaanse films en tv-series ondertiteld moeten worden. Het eten op Sicilië verschilt ook van dat op het vasteland: de citroenen, kappertjes en amandelen die de Arabieren uit Noord-Afrika meebrachten, komen nog steeds in veel Siciliaanse gerechten voor. Aangezien de meeste Sicilianen niet ver van de zee wonen, is vis, waaronder vaak de *pesce spada* (zwaardvis) die in de Straat van Messina wordt gevangen, een vast onderdeel van de meeste menu's.

De Siciliaanse levensstijl

Reizigers zullen waarschijnlijk merken dat Sicilianen het leven een beetje anders benaderen dan andere Italianen. Het is moeilijk om vast te stellen wat deze verschillen precies zijn, maar een van de geneugten van een rondreis op het eiland is om onder Sicilianen te zijn. Ze zijn gastvrij en knopen graag een gesprek aan over een zoon die in Leuven heeft gestudeerd of een neef die in Amsterdam woont. Misschien is het wel omdat

Sinaasappels plukken in Catania

WAT IS ER NIEUW?

Het prachtig gerestaureerde Palazzo Butera – thuisbasis van de wereldberoemde Valsecchi-collectie hedendaagse kunst – opende in 2022 zijn deuren in Palermo. Je kan hier gemakkelijk een hele dag doorbrengen met het verkennen van het paleis en de collectie, en tussendoor genieten van een heerlijke lunch in het schitterende restaurant van de galerie, Le Cattive. Milazzo, de belangrijkste haven van de Eolische Eilanden, beleeft een gastronomische boom, met heerlijke gelato (bij Sikè), croissants gevuld met ricotta gemaakt van de buffelmelk van de boerderij Tenuta Anasita en de recente opening van Trattoria del Esposito, waar lokaal geproduceerde ingrediënten worden gebruikt in een redelijk geprijsd vast menu. Wat trends betreft, bloeit Taormina helemaal op dankzij de HBO-serie *The White Lotus*, die is opgenomen in het San Domenico Palace hotel, dat net een make-over heeft ondergaan door Four Seasons. Ortigia is op weg om een tweede Taormina te worden, met elke maand nieuwe cafés, restaurants en boetieks die hun deuren openen. In Noto opent de Rocco Forte-groep een nieuw hotel in Palazzo Castelluccio, na het daverende succes van hun spectaculaire redding van Villa Igeia in Palermo.

bijna een derde van de bevolking van het eiland aan het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw is geëmigreerd dat Sicilianen, die begrijpen hoe het is om een vreemdeling te zijn in een vreemd land, zo gastvrij zijn.

Een divers eiland

Sicilië is het grootste eiland in de Middellandse Zee, met een oppervlakte van maar liefst 25.708 km², en het landschap van hoge bergen, uitgestrekte kustvlaktes en valleien in het binnenland is gevarieerder dan dat van veel landen. Het Siciliaanse landschap is indrukwekkend, soms ruig maar zelden saai. Ook aan natuurlijk spektakel heeft het eiland geen gebrek.

De Etna, de krachtigste vulkaan van Europa, is ook de hoogste berg van Sicilië en het beroemdste natuurwonder. Hij domineert de oostkust

en vormt daar regelmatig een bedreiging. De Madonie zijn ruige bergen die achter de noordkust oprijzen en Capo San Vito, een rotsachtige landtong met stranden en afgelegen baaien, ligt in het noordwesten van het eiland. De vulkaan op Stromboli, een van de Eolische Eilanden die voor de noordkust liggen, zorgt dag en nacht voor spektakel: ongeveer elk halfuur stort hij vurige lava langs de berghelling de bruisende zee in. In het zuidoosten liggen indrukwekkende kalkstenen kloven, zoals Cava Grande en Pantalica.

Boven aan een korte en zeker niet volledige lijst van culturele bezienswaardigheden die zelfs tijdens een korte rondreis niet mogen ontbreken, staan Agrigento, Selinunte en Segesta, met de grootste en best bewaarde Griekse tempels op het eiland, zo niet in heel Europa. Cefalù, aan de noordkust, en Taormina, aan de oostkust, zijn ongetwijfeld de populairste badplaatsen van het eiland. Naast hun stranden hebben deze gezellige steden ook een aantal opmerkelijke monumenten te bieden: een Grieks theater (*teatro greco*) en middeleeuwse paleizen in Taormina, een Normandische kathedraal en een oude Arabische binnenstad in Cefalù. Erice, aan de westkust, is het meest spectaculair gelegen stadje van het eiland. Het ligt geïsoleerd hoog op de rotsachtige helling van een steile berg (de Monte Erice), boven de met windmolens bezaaide zoutpannen en de zee.

De Etna

WANNEER GAAN?

Tenzij je van extreem hoge temperaturen houdt (in 2022 werd op Sicilië 48 graden gemeten) en van stranden vol met mensen, kan je juli en augustus beter vermijden, omdat een groot deel van de Italiaanse bevolking dan vakantie heeft. In september is het nog steeds warm, hoewel het weer een beetje wisselvallig kan zijn, en wanneer de Italiaanse scholen halverwege de maand weer beginnen, wordt het aanzienlijk rustiger. September, oktober en zelfs november kunnen fantastische maanden zijn om naar Sicilië te gaan – de zee is dan nog warm, maar het is koel genoeg om intensief bezienswaardigheden te bezoeken. De winter kan fris en zonnig zijn – een goed moment om de grote toeristische trekpleisters te bezoeken zonder de drukte en tussen de lokale bevolking. De lente is prachtig – het platteland is bedekt met een tapijt van wilde bloemen – al kan het weer wat wisselvallig zijn.

Historische steden en dorpen

Palermo, de hoofdstad, ligt aan de noordkust en Catania, de op één na grootste stad van het eiland, ligt aan de oostkust. Naast de onaantrekkelijke moderne buitenwijken van beide steden zijn er oude centra met talloze monumenten, waaronder Normandische overblijfselen in Palermo en barokke kerken en pleinen in Catania.

In het zuidoosten van het eiland ligt een bijzonder interessante verzameling steden en dorpen. Siracusa, het machtigste centrum van het Griekse Sicilië, ligt hier, en verschillende van zijn eeuwenoude ruïnes liggen verspreid tussen de wirwar van middeleeuwse steegjes en barokke gebouwen die het centrum van het eiland, Ortigia, vormen. Landinwaarts vanaf Siracusa liggen de door UNESCO beschermde stadjes die in de ongebreidelde stijl van de Siciliaanse barok zijn gebouwd, na een aardbeving die dat deel van Sicilië in 1693 verwoestte. Van deze stadjes spant Noto de kroon wat betreft architecturale fantasie. Iets dieper in het binnenland ligt het kleine dorpje Casale, vlak bij Piazza Armerina. Hier bevinden zich in de Villa Romana enkele van de grootste Romeinse vloermozaïeken die ooit zijn ontdekt.